15 Jaar No. 142. — 's HERTOGENBOSCH. — Zaturdag 2 December 1843.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad

DICERE VERUM QUID VETAT? Horatius.

ABONNEMENTS - PRIJS
Voor de Stad, f 12.
Franco per post f 14.

(Verschijnende driemalen ter week Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel.

DE FINANTIEN.

4e ARTIKEL.

Naar luid van genoegzaam zekere berigten zal eerstdaags in de kamer worden voorgedragen eene belasting op de bezittingen.

Wij gelooven te moeten voorspellen, dat zulk ontwerp, hoe goed het dan ook mogt worden uitgewerkt, veel tegenstand ontmoeten zal. En wij meenen daarom reeds nu eenige aanmerkingen in het midden te moeten brengen.

Kan het raadzaam geacht worden in de drukkende omstandigheden van onze finantiële verwikkeling eene belasting hetzij op de inkomsten, hetzij op de bezittingen uit te schrijven? Het antwoord zal aanstonds blijken, zoo wij de vraag op eene andere wijze stellen. Is het raadzaam eene door overbelasting ontevreden gewordene bevolking door eene nieuwe, zwaardere belasting te willen redden? Is dat niet beproeven, vuur door olie te blusschen?

Welk is de eigentlijke oorzaak van de *malaise*, van de spanning, die over geheel de bevolking verspreid is. Deze zit niet hoofdzakelijk in godsdienst passiën. Men heeft wel is waar getracht die gaande te maken. Er bestaat eene partij in ons vaderland, het is de partij, welke het *Handelsblad* ARISTOCRATEN, en welke wij altijd OLIGARCHEN genoemd hebben, die door middel van godsdienstijver, dien zij aanvuurt, vorst en volk tracht te overheerschen. Tot dus verre is zij niet mogen slagen.

De oorzaak der spanning zit ook niet daarin, dat de natie behoefte aan eene meer konstitutioneele ontwikkeling gevoelt. Want hoezeer onze gebrekkige grondwettige instellingen ten verderve van vorst en vaderland werken, zoo is de publieke geest evenwel bij de massa der natie in verre na niet genoeg ontwikkeld om de behoefte aan verbetering te gevoelen. Naar waarheid sprekende, moeten wij herkennen, dat er op dit oogenblik in Nederland geen *publieke geest* bestaat. In het constitutioneel leven staan wij nog op den eersten trap.

Ook zou men zich vergissen, indien men de spanning uitsluitend aan de hoog opgevoerde belasting toeschreef. Wel draagde zij daartoe bij, maar niet dan op de tweede plaats.

De eigentlijke oorzaak bestaat in de algemeene kwijning van alle takken van handel en nijverheid. De eenvoudige burgerman vervalt tot armoede, de middelstand verdwijnt, terwijl de rijke zijne kapitalen niet weet te bezigen, bij gebrek aan vooruitzigten en ondernemingen.

In het begin na de revolutie was de belasting veel drukkerder dan nu. Wie klaagde daarover? Niemand. En waarom? Omdat het ieder wel ging. Er was geld in overvloed, en men betaalde gaarne van hetgene men ruimschoots en gemakkelijk verdiende.

Nu is de belasting ook drukkend, maar veel minder. En toch klaagt ieder. Maar te regt. Want het geld is schaars, het wordt met moeite en kommer weinig verdiend. Er is geen geld. Alles staat stil. Er is geen vertier, geen vertier meer. De groote handel, de kleine handel, het fabriekwezen, de trafieken, de handwerken, het is al te gader aan elkander verbonden, en de krisis, welke het eene kwelt, sleept tevens het andere mede.

Zietdaar, waarom de belasting, die vroeger gemakkelijk betaald werd, nu ondragelijk geworden is. Daarbij heeft de vroegere welvaart eene weelde doen kennen, waarvoor men thans behoefte gevoelt, zonder dat men in staat is die te voldoen.

Men is dan ontevreden, omdat men geen geld verdient; omdat men van het weinige dat men verdient, naar verhouding daarvan, veel te veel belasting betaalt; omdat men genoegens en genietingen mist, welke men zich vroeger onbezorgd tot behoefte gevormd had.

De ontevredenheid ontstaat dus bij de menigte uit gebrek aan geld. Kan het dan, wij vragen het andermaal, raadzaam geacht worden, in den huidigen krisis een middel te bezigen, dat zoo diep in de bijna ledige beurzen der bevolking tasten moet?

AMERIKA.

De konsul van Frankrijk te Montevideo heeft van zijn gouvernement bevel ontvangen om aan zijne landgenooten te verklaren dat, bijaldien zij voortgaan met deel te nemen aan den strijd tusschen de twee gemeenebesten, zij alsdan zullen zien, dat zij niet meer behoeven te rekenen op de bescherming van de in den Rio de la Plata ter reede liggende fransche schepen. Door dezen maatregel te nemen heeft het gouvernement niets anders gedaan dan den wensch te bevredigen, die door de officieren van het fransche eskader zelven, alsmede door een gedeelte der parijsche drukpers, geuit is.

RUSLAND.

Volgens berigten uit St. Petersburg, heeft Z. M. de Keizer aller Russen, bij ukase van den 28 October, den uit Athene teruggeroepen russischen gezant Katakasie, geheel uit den russischen staatsdienst ontslagen.

GRIEKENLAND.

Over Frankrijk heeft men berigten uit Athene tot den 9 November. Het blad *l'Observateur Grec* van dien dag behelsde het volgende:

„Er zijn thans omstreeks 150 afgevaardigden in de hoofdstad aangekomen. De nationale vergadering zal eerst over veertien dagen geopend kunnen worden, vermits op verscheidene plaatsen in den Peloponnesus, waar personen tot afgevaardigden verkozen zijn, die reeds elders benoemd waren, nieuwe verkiezingen zullen moeten plaats hebben. De ministerraad houdt elken avond eene bijeenkomst, die dikwerf tot laat in den nacht duurt. De heeren Koletti en Maurokordato zijn geroepen geworden, om aan de werkzaamheden der ministers deel te nemen. Deze beide staatsmannen, die het land steeds met ijver gediend hebben, hebben ook in de tegenwoordige moeijelijke omstandigheden niet geweigerd, hunne medewerking aan de ministers te leenen; maar dezelve bepaakt zich tot de voorbereidende werkzaamheden voor de nationale vergadering, ten einde zich meer bijzonder aan de hoogere belangen des lands te kunnen toewijden. — Te Missolongi zijn onder de daar leggende ongeregelde troepen eenige wanordelijkheden voorgevallen, die echter weinig beduidend waren en met de staatkunde niets gemeen hadden."

Te Weenen is een koerier aangekomen, welke de verklaring van keizer Nikolaas ten opsigte van Griekenland medebrengt. De keizer verklaart, dat de beklagenswaardige revolutie buiten zijn weten is ingevoerd, dat hij zich met de huishoudelijke zaken ook niet zal inlaten, maar aandringt op het blijven bestaan des koningrijks, de onschendbaarheid van de tegenwoordige dynastie, de handhaving van de godsdienst en de vervulling der verpligting van de gekontrakteerde staatsschuld.

OOSTENRIJK.

Een duitsch dagblad verzekert dat het oostenrijksch gouvernement onderdaags met de huizen Rothschild, Sina, Arnstein en Eskeles eene nieuwe leening heeft gesloten van vijftig miljoen florins. Deze som is waarschijnlijk bestemd om aan de kosten van den spoorweg het hoofd te bieden.

ZWITSERLAND.

Het diplomatische departement Bern, geroepen om over het antwoord van Vorort te delibereren, is het met zich zelven niet eens kunnen worden. Sommige leden vroegen de nederlegging *ad acta*, aangezien de brief van Bern zijn doel bereikt heeft. Anderen daarentegen willen hetgeen hun in het antwoord van Vorort wordt te laste gelegd niet zonder repliek laten.

ENGELAND.

O'Connell heeft een nieuw adres aan het iersche volk bekend gemaakt, waarin hij de plaatsgrijpende bewegingen, als het bij nacht aansteken van woningen [illegible] devuren ten sterkste afkeurt en gispt. Hij legt tevens den Ieren op het hart zich vreedzaam

en ledgart te houden, en beloofd hun, dat zij binnen het jaar de herroeping der vereeniging zullen verkregen hebben.

Het hof van de bank der koningin heeft de opening der debatten bepaald op den 15 January eerstkomende.

FRANKRIJK

PARIJS, den 27 November. De engelsche dagbladen van gisteren bevatten dat het vertrek van den Hertog van Nemours, van Londen op gisteren Zondag vastgesteld is, indien het weder zulks toelaat. Hieruit blijkt dat het vertrek eenige dagen vervroegd is, men schrijft de oorzaak daarvan toe, aan eene ongesteldheid van den graaf van Eu, zoon des hertogs van Nemours; men zegt zelfs dat zijn toestand eenige ongerustheid inboezemt. Hieraan moet men waarschijnlijk het gerucht toeschrijven, hetwelk in omloop is, dat de hertog van Nemours zonder vertraging van Londen naar Parijs teruggeroepen is.

— Voor zijn vertrek van Napels naar Malta, den 11 dezer, heeft de hertog van Aumale, in gezelschap van den koning van Sicilië, de bijna opgedolvene stad Pompeja bezocht. In hunne tegenwoordigheid hebben er eenige ontgravingen plaats gehad, en er zijn eenige merkwaardige oudheden ontbloot geworden, die door den koning van Napels aan den franschen prins als geschenk aangeboden zijn.

ALGIERS, den 20 November. Wij hebben brieven van Algiers van den 20 dezer ontvangen, waaruit wij zien dat de gouverneur, maarschalk Bugeaud eene dagorde uitgevaardigd heeft, waarin hij de aanstaande aankomst in Afrika van den hertog van Aumale aankondigt, om aldaar in het leger het bevel hetwelk hem door den koning toevertrouwd is, op zich te nemen.

Deze dagorde bevat tevens de voorschrijving der eerbewijzingen, die aan den hertog van Aumale, als aanstaande kommandant van de Provincie Konstantine gegeven moeten worden.

— Men heeft telegrafische berigten nopens de zamenstelling van het spaansche ministerie. Het nieuwe kabinet schijnt te zullen beginnen met de benoeming van den heer Martinez de la Roza voor het gezantschap te Parijs.

Te Barcelona werdt de orde langzamerhand hersteld. De troepen der koningin verbroederen zich met de inwoners; de fabrieken worden geopend en de uitgewekenen keeren in de stad terug.

De generaal Sanz zal het bevel op zich nemen over de troepen die het fort Figueras belegeren. De opstandelingen die zich in hetzelve verschanst hebben, schijnen besloten, een heftigen weêrstand te bieden; doch weldra zullen zij voor de overmagt moeten zwichten.

— Men verzekert dat de pauselijke nuntius, die den koning gisteren bezocht heeft, Z. M. een antwoord van den Heiligen Vader heeft overreikt op den eigenhandigen brief van Lodewijk Filips, waarin deze verzocht dat de Paus een einde zou maken aan den door eenige fransche bisschoppen aangevangen strijd tegen de Universiteit.

— Bij koninklijk bevelschrift van gisteren worden de kamers der Pairs en Gedeputeerden tegen den 27 der volgende maand bijeengeroepen. Bereids is een groot aantal der laatsten in deze hoofdstad aanwezig, terwijl bij sommige ministers reeds bijeenkomsten hebben plaats gehad, om schikkingen te maken, ten einde zich van de meerderheid in de kamer bij voortduring te verzekeren. Eerst tegen het einde der zitting, wanneer het kabinet stellig weet over die meerderheid te kunnen beschikken, zal het ontwerp van wet wegens de dotatie van den Hertog van Nemours aan de kamers worden voorgelegd.

— De gedeputeerden van de linkerzijde zullen in de volgende week algemeene vergaderingen aanvangen, ten einde te bepalen wien zij tot kandidaat van het voorzitterschap zullen stemmen. De heer Odillon Barrot schijnt al zijne vrienden te willen overhalen, om hunne stemmen aan den heer de Lamartine te geven. Daar die beroemde gedeputeerde van Mâçon ook nog veel aanhangers onder de konservativen telt, heeft hij veel kans om benoemd te worden.

-- De minister van marine heeft eene cirkulaire naar alle zeesteden gezonden, in welke hij te kennen heeft gegeven dat aan de werklieden op 's lands werven des zondags niet zal gearbeid moeten worden, dan in geval van uitgestrekte noodzakelijkheid, naardien de regering het in acht nemen der kerkelijke pligten des zondags onder de werklieden wil bevorderen.

-- Door middel van het telescoop is, den 22 dezer, op het observatorium alhier, eene komeet, met zeer duidelijke kern, nabij de star Gamma, in het Starrenbeeld van den Orion, ontdekt.

BELGIE

-- Uit het budget, dat thans bij de kamer is ingediend, blijkt, wat de roomsch-katholieke eeredienst aangaat, dat er in België thans zijn 1 aartsbisschop, wiens jaarwedde bedraagt de som van 30,000 franken en 5 bisschoppen, die ieder 14,700 franken van den Staat genieten; dat het aartsbisdom en de vijf bisdommen, met de boven vermelde jaarwedden, de seminariën, enz. jaarlijks eene som van 403,822 franken 89 c. kosten; dat het getal der roomsch-katholieke pastoors, kapellanen en vikarissen in België thans bedraagt 4498, wier jaarwedden eene som van 3,251,080 franken beloopt; zoodat, volgens het budget, het personeel van die roomsch-katholieke eeredienst eene som van 3,654,902 fr. 39 c. zal bedragen.

-- Er is eene overeenkomst gesloten tusschen het gouvernement en den beeldhouwer E. Simonis, ten doel hebbende om op eene der markten van Brussel, het beeld van Godfried van Bouillon, te paard, op te rigten. Dit beeld zal binnen vier jaren gereed en geplaatst moeten zijn.

NEDERLAND

'sHertogenbosch, 29 November 1843.

Men verneemt met genoegen dat de Heer *Boissonneau* Professeur de prothèse oculaire, in deze stad is aangekomen en eenige dagen in het Logement den Gouden Leeuw verblijf zal houden.

Het is bekend, dat de Heer *Boissonneau* zijne nieuwe kunstoogen opzettelijk voor iedereen vervaardigd en die niet uit te zoeken geheel gereedgemaakte verzamelingen kiest, en zulks met het doel om de kleuren, de vormen en de afmetingen volmaakt te kunnen treffen.

Overal, waar ZEd. zijn talent heeft aangewend, heeft hij van bevoegde beoordeelaren regtmatigen lof ingeoogst, en hetgeen zijne menschlievendheid in het benuttigen van talent doet uitkomen is zijne bereidvaardigheid om aan de behoeftigen gratis zijne diensten te bewijzen; en dezen kunnen zich daartoe veilig bij hem aanmelden.

Wij kunnen ieder, die de hulp van den Heer *Boissonneau* zou behoeven, niet genoeg aanbevelen, om deze gelegenheid tot het verkrijgen derzelve, toch vooral niet te laten voorbijgaan.

— Eenige parijsche dagbladen spreken op eene onbepaalde wijze over eene ziekte welke Z. H. den Paus zou hebben overvallen. De in Brussel ontvangene brieven uit Rome van den 17 November, maken niet het minste gewag aangaande de gezondheid van Z. H.; men mag dus vertrouwen dat zulks alleen een nieuws was om op de beurs te influenceren, anders toch zouden gezegde brieven zulks niet stilzwijgend zijn voorbijgegaan.

Ziethier overigens wat *l' Ami de la Religion* van 28 November dienaangaande behelst; hetzelve is eene beslissende logenstraffing van al de geruchten die men met zooveel ligtvaardigheid over de gezondheid van den Heiligen Vader verspreid heeft. « Verscheidene belgische en fransche dagbladen verspreiden, sedert eenige dagen, geruchten zonder de minste gegrondheid over de gezondheid van Z. H. den Paus, welke op den 18 November daarentegen niets te wenschen overig liet. Wij betreuren dat de berigten aangaande sommige kardinalen minder geruststellend zijn. Z. E. den kardinaal Pacca, deken van het heilig kollegie, is bedlegerig en ernstig ziek. De toestand van Z. E. den kardinaal Pedicini boezemt de levendigste bezorgdheid in. En eindelijk is de gezondheid van den kardinaal Micara derwijze aan het wankelen dat Z. E., die altijd in zijn diocees zijn verblijf houdt, heeft moeten besluiten, den winter in Rome te komen doorbrengen. »

— Bij koninklijk besluit van den 13 den November 1843, no. 14, zijn, met primo Januarij 1844, als maatregel van bezuiniging, opgeheven de agentschappen van 's Rijks schatkist te Eindhoven, Leyden, Brielle, Haarlem, Goes, Amersfoort en Deventer; en is aan de uitvallende agenten, gelijk mede, op daartoe gedaan verzoek; aan de agenten te 's Gravenhage en te Rotterdam, behouden hunne aanspraak op pensioen, verleend eervol ontslag uit 's Rijks dienst; terwijl verders, te rekenen van voornoemde dagteekening, benoemd zijn:

te 's Hertogenbosch de heer A. Suys;
te Breda de heer H. J. R. T. van Tets;
te Arnhem de heer G. L. C. H. graaf van Ranzow;
te Nijmegen de heer J. A. Booguard de Bruijn;
te Tiel de heer C. J. A. Spiering;
te Zutphen de Heer mr. H. J. Op ten Noort;
te 's Gravenhage jhr. W. A. Gevers;
te Rotterdam de heer A. C. Hanegraaff;
te Dordrecht jhr. W. Gevaerts;
te Gorinchem de heer H. van Castrop;
te Alkmaar de heer J. Wentholt;
te Hoorn de heer mr. G. W. de Bruijn Kops;
te Middelburg de heer A. W. Mirandolle;
te Zierikzee jhr. mr. J. Schuurbecque Boeye;
te Sas van Gent de heer mr. J. P. Fokker;
te Utrecht jhr. J. C. H. Bloijs van Treslong;
te Leeuwarden jhr. R. H. van Burmania baron Rengers;
te Sneek jhr. mr. H. Repelaer;
te Heerenveen de heer J. Berends;
te Zwolle jhr. mr. G. C. Wittewaal van Stoetwegen;
te Almelo de heer G. J. O. D. Dikkers;
te Groningen de heer L. A. baron Rengers;
te Winschoten de heer mr. H. J. Engelkens;
te Middelstum jhr. mr. E. J. baron Lewe van Middelstum;
te Assen de heer H. J. Oosting;
te Maastricht jhr. A. W. G. van Riemsdijk;
te Roermond de heer J. Kilian;

zullende de Nederlandsche bank voortdurend met het agentschap te Amsterdam belast blijven.

— Bij besluit van den 25 November 1843, no 56, heeft Zijne Majesteit aan den gepensioneerden generaal-majoor jhr. R. A. Klerck vergunning verleend tot het voortdurend dragen van de aktiviteitsuniform der generaals.

Bij besluit van den 24sten derzelfde maand, no. 75, is aan den gepensioneerden luitenant-kolonel F. A. W. Herckenrath de rang van kolonel, zonder bezwaar der schatkist, verleend, met vergunning tot het voortdurend dragen van de aktiviteitsuniform der infanterie.

Bij besluit van den 25sten derzelve maand, no. 58, is aan den gepensioneerden 1sten luitenant der infanterie J. J. de Booy, de titulaire rang van kapitein verleend, en vergunning tot het voortdurend dragen van de aktiviteitsuniform van het wapen, waartoe hij het laatst heeft behoord.

Bij besluit van den 22sten dier maand, no. 74. is aan den kapitein G. Knijff, van het 3de regiment infanterie, het pensioen verleend geworden.

Bij besluit van den 25sten der gemelde maand, no. 59, is aan den kapitein J. Herr, van het 7de regement infanterie, het non-aktiviteitstraktement toegekend geworden,

Bij besluit van den 25sten November 1843, no. 118, heeft Zijne Majesteit benoemd:

tot kapitein der 2de klasse:

bij het 6de regiment infanterie, bij verplaatsing, den 1sten luitenant, E. A. van Kempen, van het 1ste regement infanterie;

bij het 4de regiment infanterie, bij keuze, den 1sten luitenant J. van Overstraten, van het regiment;

bij het 4de regiment infanterie, bij anciënniteit, den 1sten luitenant D. Bodmer, van het 5de regiment infanterie.

— Door Zijne Majesteit is, bij verschillende dezer dagen genomene besluiten, aan den gepensioneerden kolonel der artillerie J. W. Seesteles, de gepensioneerde luitenant-kolonels der artillerie A. M. Beijerman en T. de Groot, den gepensioneerden majoor der kavalerie J. N. G. J. Dubois, den gepensioneerden kapitein der infanterie C. Peeters, de gepensioneerde 1ste luitenants G. Heesterman en A. Schneider, vergunning verleend tot het voortdurend dragen der aktiviteitsuniform van het wapen, waartoe zij respektivelijk hebben behoord, alsmede aan den gepensioneerden kapitein C. van Wijngaarden, laatstelijk plaatsmajoor der 2de klasse, het dragen van de aktiviteitsuniform der infanterie; welke laatstgemelde gunst mede is toegekend aan den op zijn verzoek gepensioneerden kapitein G. Knijff, van het 3de regement infanterie.

— Bij besluit van den 26 November 1843, No 11, heeft Zijne Majesteit aan den majoor J. H. Hooft van Iddekinge, van het 3de regement infanterie, op het daartoe door hem gedaan verzoek, het pensioen verleend.

— Bij besluit van den 26 November 1843, No 12 en 17, heeft Zijne Majesteit benoemd:

bij het 3de regement infanterie;

tot majoor, den kapitein der 1ste klasse H. J. Testas, van het korps;

tot kapitein der 3de klasse, bij anciënniteit, den 1sten luitenant E. A. Langguth, van het 8ste regement infanterie;

bij het 3de regement dragonders;

tot luitenant-kolonel, den majoor L. H. J. baron van Voorst tot Voorst, van het 1ste regement dragonders;

bij het 1ste regement dragonders:

tot majoor, den majoor der kavalerie J. van Akerlaken, aan wien vroeger het non-aktiviteitstraktement was toegekend.

— Naar men verneemt heeft Z. M., bij besluit van den 10 dezer, eene nieuwe organisatie en inrigtingswijze in de in het rijk thans bestaande militaire zieken-etablissementen gearresteerd, en wel in dier voege, dat de thans aanwezige militaire ziekenzalen van den 1 Januarij 1844 af zullen gerekend zijn te vervallen, en worden vervangen door garnizoens hospitalen, welke allen voor 's rijks rekening zullen worden beheerd.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 9 dezer is bepaald, dat van den 1 Januarij 1844 de bedieningen van magazijnmeester-kontroleurs van het zegel en van zegelkloppers zullen ophouden te bestaan te 's Hertogenbosch, Arnhem, Utrecht, Middelburg, Zwolle, Leeuwarden, Groningen, Assen en Maastricht.

— Morgen zullen al de Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vergaderen over het 8 en 9 hoofdstuk der staatsbegrooting, betrekkelijk de marine en de finantiën. Het onderzoek nopens het 2 hoofdstuk, de hooge kollegiën, is heden ten einde gebragt.

Bij het voorloopig onderzoek van het wetsontwerp betrekkelijk de overschrijving voor wegen in Friesland en Groningen in de Afdeelingen der Kamer, zijn twee aanmerkingen in het midden gebragt, van welke de eene betreft het beginsel en de strekking der wet, de andere hare onvolledigheid.

— De duitsche dagbladen houden in dat Nafiz-pacha, de voorzitter van den turkschen Rijksraad, van zijne waardigheid ontzet en door Ahmed-Fethi-pacha vervangen is. Naardien het bekend is dat het Nafiz-pacha was die aangedrongen heeft op de strenge voltooring van het voorschrift der wet, volgens hetwelk onlangs een Armeniër, die het mahomedaansch geloof omhelsd, maar weder verlaten had, te Konstantinopel op eene smadelijke wijze ter dood is gebragt, mag men genoemde afzetting als eene genoegdoening aan de eischen der frankische Hoven aanmerken.

— Men verneemt dat Z. M. de Koning voor zijne bijzondere verzameling, aangekocht heeft eene pas vervaardigde schilderij van onzen verdienstelijken stadgenoot, den heer Moerenhout, voorstellende eene hertenjagt, op den oogenblik dat het dier afgemaakt wordt. Deze schilderij, waarvan de rijke ordonnantie ook bewondering heeft gewekt worden, zal tot pendant dienen van het door dienzelfden kunstschilder vervaardigde stuk, hetwelk op de laatst alhier gehoudene tentoonstelling de algemeene bewondering tot zich trok, en alstoen door Z. M. aangekocht is geworden.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich in de laatste dagen bezig gehouden met het onderzoek van de ontwerpen van wet, die laatstelijk aan dezelve zijn aangeboden. Ook de centrale afdeeling is dienaangaande bereids vergaderd geweest.

— Naar men verneemt, heeft de Heer van Dam van Isselt afstand gedaan van het traktement en de toelage, door hem als Heraut van Wapenen van het Koningrijk der Nederlanden, tot dusverre genoten.

Mengelwerk.

Over den toestand der KATHOLIEKE KERK IN *Rusland*.

Er heeft, op dit oogenblik eene wreede zaak plaats, eene wreedheid, welke weinige voorbeelden schijnt gehad te hebben, zelfs in de noodlottigste tijdvakken van de geschiedenis der wereld. Men is koelbloedig, in vollen vrede, en ten aanzien van heel Europa bezig met de berekende verwoesting van eene oude en doorluchtige nationaliteit, welke voor ieder christen volk geheiligd moest wezen, door de herinnering der weldaden, welke deze aan hen heeft toegebragt. Nadat aan de poolsche nationaliteit al hare politieke, burgerlijke en maatschappelijke waarborgen zijn ontnomen, werkte er de beheerscher op, welke zij van de gramschap van den hemel ontving, met eene zeldzame vereeniging van behendigheid, stoutheid en goed slagen, om de katholieke godsdienst uit haar midden te verbannen.

Om dit reeds ver gevorderde werk voort te zetten, zoowel als om de politieke onafhankelijkheid van dat koningrijk geheel te slopen, hetwelk de pausen voortijds met den naam van *Orthodox* hadden veradeld, trapt de keizer van Rusland met voeten de plegtigste traktaten, gesloten niet alleen met deszelfs slagtoffers, maar met hare bondgenooten, met geheel Europa in 1768, in 1773, 1815; in den zegevierenden loop van deszelfs plan eerbiedigt het noch menschheid, noch medelijdendheid, noch geregtigheid, noch het gezworene woord, noch de innigste geheimen der gewetens, niets in een woord van alles, wat den mensch veredelt en zuivert.

Men had zich voorgesteld, dat de Tzaar na den poolschen opstand in 1831 gedempt te hebben, eerbiedig zoude blijven staan voor de regten der godsdienst: men schepte er behagen in een onderscheid te maken, tusschen het bestaan der poolsche natie als onafhankelijk volk, en het bestaan van het Katholicismus in het westen van Europa, hoezeer overigens de geschiedenis van 10 eeuwen die onderscheiding verwerpt. Er werden zelfs in Frankrijk een zeker soort van katholieken gevonden, welker getal gelukkig dagelijks vermindert, die voortgesleept door hunne politieke genegenheid, op Rusland hunne hoop hadden gevestigd, tot eene wedergeboorte der godsdienstige en maatschappelijke hedendaagsche wereld. Keizer Nikolaas heeft het zich ten taak gesteld, zelfs de schaduw van die onderscheidingen, en die schuldige verwachtingen weg te nemen.

Men heeft integendeel wreedaardiglijk zien bewaarheid worden de voorzegging van den grooten Paus Clemens XIII, die te midden der levendigste uitdrukkingen zijner genegenheid voor *deszelfs zeer dierbaar gemeenebest van Polen*, en met teederheid die *orthodoxe natie, welke zoo roemrijk is door het geloof* zegenende, reeds in 1767 verklaarde, *dat de zekerheid en ongeschondenheid der katholieke godsdienst verbonden waren met het behoud van den politieken staat van Polen*, en dewijl hij geene soldaten had, welke hij aan dit vrij en orthodox rijk konde zenden, vermaande hij tevens den Keizer van Duitschland, de Koningin van Frankrijk en Spanje, hunne katholieke broeders van Polen te verdedigen, *welke voor de Glorie van onzen Heer* JEZUS-CHRISTUS *streden.*

Het was derhalve niet alleen het westelijk Europa met deszelfs beschaving en vrijheid, maar ook nog de kerk, welke in het bestuur van Polen een slagboom vond, welker plaats tegen de invallen der barbaarschheid en de dwaling niets zal kunnen aanvullen. Die helden-natie, welke het Christendom tweemaal gered heeft ten koste van haar bloed, eerst in de midden-eeuwen tegen de Tartaren, vervolgens in 1685 onder de muren van Weenen tegen de Turken, die natie is geslagtofferd geworden door de drie groote Mogendheden van Europa ten gevolge van een aantal van misdrijven, welke voorzeker de eerste plaats in de verfoeijing der menschen zouden verdienen, indien God niet veroorloofd hadde, dat omtreeks dienzelfden tijd de fransche republiek door nog afschuwelijker wandaden, het monopolie der vrees en des afschriks der wereld alléén voor zich behield.

Het is bezweken, zonder dat deszelfs val is gewroken of slechts begrepen geworden, dat wezentlijk *orthodox en godsdienstig* volk, welks geheele leven kan vervat worden in dit overheerlijk woord van eenen van dezelfs hoofden: « *Ik...., die de vrijheid meer bemin, dan alle goederen dezer wereld, en die het katholieke geloof nog meer lief heb, dan de vrijheid.*"

Men is begonnen met hetzelve de vrijheid te ontnemen, en nu poogt men het katholieke geloof tot in den wortel uit dezelfs boezem te rukken, en zulks met eenen ijver, welke de uitslag schijnt te regtvaardigen. De schending der regten van het Katholicismus, en het voorgeven van de scheurmakers te beschermen, was het eerste voorwendsel van de russische aanmatiging: de algeheele vernietiging harer regten onder het voorwendsel, dat de godsdienst in de laatste revolutie had mede gewerkt, zal weldra het zegel leggen op de grootste ongeregtigheid der wereld. Drie milioenen zielen, welke onlangs in de beruchte komedie van den terugkeer der grieksch-vereenigden in den boezem der alleenheerschende scheuring, aan de kerk zijn ontstolen geworden door eene pennestreek, geven genoegzaam te kennen aan de overige katholieken van Polen, welk lot hun wacht. Naar alle menschelijke berekeningen kan het niet, of dat lot zal hen bereiken. « Ziedaar" zoude onlangs zijne keizerlijke majesteit gezegd hebben, « ziedaar » de zaak der grieken naar wensch geëindigd; » laat ons nu met de latijnen beginnen."

Tot overmaat van droefheid geschiedt dat alles te midden der onverschilligheid of algemeene onwetendheid. De helft van Europa, dat gedeelte, hetwelk de monarchale diplomatie beheerscht, heeft niet door de minste reklamatie den slaafschen eerbied gestoord, welke hetzelve voor de moskovietische opperheerschappij belijdt. De andere zelfs, welke door demokratische driften wordt geslingerd, zwijgt ook, wanneer zij niet toejuicht, bij het plegen van handelingen, waardoor de magtigste der hedendaagsche despooten zijne aangeborene genegenheid betuigt voor de revolutionaire theoriën, in zoo ver zij der Kerk vijandig zijn. Hier heeft zich gelijk elders, en overal, de innige, logieke, algemeene vereeniging geopenbaard der twee groote anti-maatschappelijke krachten, de volksdwingelandij, en de alleen heerschende dwingelandij, die om de waarheid te zeggen, slechts twee weinig van elkander verschillende vormen zijn van den zegevierenden opstand van de menschelijke hovaardigheid tegen de waarheid en de geregtigheid.

Ach! indien eertijds in die eeuwen, welke de voorloopers en de geschiedschrijvers dier twee dwingelandijen duister en barbaar genoemd hebben, indien een vorst, welke hij dan ook ware, dermate inbreuk had gedaan op het geweten en de menschelijke waardigheid, dan zou het geheele christendom te wapen zijn opgestaan, om deszelfs broeders te redden en hunnen onderdrukker te kastijden. Thans zijn wij meer voorzigtig, en meer kalm. Eene maatschappij, waarin vooruitgang, nijverheid en hedendaagsche verlichting bloeijen, laat zich aan zulke beuzeling niet gelegen leggen. Indien eenig politiek reiziger of zelfs eenig befaamd komediant, bij voorbeeld eene dier danseressen, welke hunne bekoorlijkheden van tijd tot tijd aan den oever der Newa gaat vertoonen, ware opgeligt geworden en geworpen in een onbekend slot, zoo als zulks gebeurd is met den bisschop van Podlachie, dan zouden wij ongetwijfeld de menigvuldige dagbladen, welke bij ons de wateren van den vooruitgangsvloed der maatschappij uitstorten, zich om strijd bewegen, met de levendigste bezorgdheid de bijzonderheden van een dergelijken aanslag verhalen, en zamenspannen om Rusland, zoo als zij het noemen, in de beschaafde wereld te schandvlekken. Maar, als er sprake is van priesters, van monniken, van kerken, van gewetens, van het gebed, van het geloof onzer voorvaderen, van God; O ik zeg het andermaal, dan is het verlichte Europa te geleerd om zich daarmede in te laten. Van de honderd dagbladen zal er naauwelijks een gevonden worden, dat er zijne lezers over onderhoudt, niet eene mogendheid, ja niet *ééne enkele* zal daarover verontwaardiging of droefheid betuigen, Moet overgens de handel niet vreedzaam deszelfs verzendingen op de zwarte zee doorzetten? Zou het niet jammer zijn, dat de diplomatieke cirkels der konstitutionele koningrijken en anderen de ledigte zouden gevoelen, welke de afwezigheid der russische gevolmagtigden zoude nalaten? En waarover zou men zich ook verwonderen, wanneer men de eenigste der katholieke monarchiën, welke is blijven bestaan, geregeerd door de nakomelingen van Rodolph van Habsburg, gered door Sobieski, en nog roemende op den titel van *apostoliek*, wanneer men Oostenrijk, in een woord, eenen van deszelfs aartshertogen ziet afzenden, om door zijne tegenwoordigheid de huwelijksplegtigheden van den onverbiddelijksten vijand der kerk te vereeren!

Indien derhalve, het is goed dat men het wete, indien derhalve de kerk in Rusland en Polen bezwijkt, zal zulks minder zijn door de slagen der russische politiek, dan door de onverschilligheid en het verraad van het westelijk Katholicismus.

Wij, die met er haast, deze weinige regels schrijven, wij hebben noch zending, noch kracht om het geloof en de geregtigheid te verdedigen, welke onwaardig worden gehoond in Polen; maar in andere tijden zouden onze voorvaders genoodzaakt geweest zijn hen met getrokken zwaard te ondersteunen, en wij, wij zouden ons vervallen beschouwen van hun geloof en hunne aloude eer, indien wij de minste gelegenheid nutteloos lieten voorbijgaan, welke zich aan onze zwakheid aanbiedt, om zulke verhevene rampen te dienen.

(*Het slot hierna.*)

Advertentien.

*** Getrouwd

M. P. VAN ROER
en
M. HERMANS.

Gemert 30 *November* 1843.

*** De Boekhandelaar *J. VEELKEN*, Nieuwendijk, hoek Zoutsteeg te *Amsterdam*, heeft uitgegeven en bij alle Solide Boekhandelaren door het geheele rijk verkrijgbaar gesteld:

GETALBOEKJE, een geschenk voor de vlijtige Jeugd. Zwart *f* 0,30 Gekleurd *f* 0,45.

UITSPANNING, mijner ledige uren, der Katholieke Jeugd gewijd door C. A. Vos, met 8 Plaatjes. Zwart *f* 0,60; Gekleurd *f* 0,85.

Deze Werkjes zijn bijzonder geschikt voor St. NIKOLAAS-GESCHENKEN.

*** *P. R. D. MULLER*, Boekhandelaar te *'s Hertogenbosch*, heeft uitgegeven en verzonden:

NOORD-BRABANDSCHE

Volks-Almanak 1844;

Tweede Jaargang; met Platen. Prijs *f* 0,90.

De Tweede Jaargang van dezen ALMANAK is voorzien van bijdragen, *in Prosa*, van de Heeren Dr. C. R. Hermans, E. Th. van Bensekom, P. R. D. Muller, Dr. G. D. J. Schotel, Hendrik Kuyper Gz., C. W. Pape en Jonkhr. Mr. H. B. Martini van Geffen; en, *in Poëzy* van de Heeren: W. van Zeggelen, J. L. van der Vliet, Hendrik Kuyper Gz., Th. van Rijswijck en E. Bolmans.

*** *H. E. DE BERGH*, Hoofd-Agent te *'s Hertogenbosch*, der NEDERRIJNSCHE VERZEKERINGS-MAATSCHAPPIJ gevestigd te *Wesel*, verzekert alle GOEDEREN vervoerd wordende op de Rivieren en Kanalen, ook gedurende het Wintersaisoen, zonder verhooging der daarvoor bepaalde PREMIEN.

Wordende ook steeds de ZEE-VERZEKERINGEN op *Amsterdamsche* Conditien, en de VERZEKERINGEN op Vaartuigen tegen vastgestelde PREMIE, bij denzelfden Hoofd-Agent aangenomen.

Verkooping van

VASTE GOEDEREN.

A. VAN DE WERK, Notaris, residerende te *Zevenbergen*, zal voor zijne Principalen, zoo in perceelen als in massa, in het openbaar veilen en verkoopen:

Eene aanzienlijke BOUWHOEF, met aanhoorende LANDEN, ter grootte van 26 Bunders, 45 Roeden, 60 Ellen, staande en gelegen in den Ruigenhoelschen Polder, onder de gemeente *Willemstad*; en 9 Bunders, 42 Roeden, 60 Ellen, Tiendvrijland, gelegen in den Ouden Polder onder de gemeente *Fijnaart*.

Verhuurd voor zooveel de LANDEN *aangaat tot* Stoppeltijd *en* St. Maarten 1846 *en de* GEBOUWEN *tot* 1 Mei 1847, *voor f* 1100,– *en 10 Mud Aardappelen in het Jaar. De* Grondlasten *hebben over* 1842 *bedragen f* 174,59. Polderlasten *en* Saagelden *f* 39,82.

De Zitdagen zullen gehouden worden te *Fijnaart* op den 15 en 22 December 1843, beiden des namiddags. Zijnde inmiddels uit de HAND TE KOOP, informatien te bekomen bij opgemelden Notaris.

LEEST HIER!

UIT DE HAND TE KOOP.

HET LANDGOED GENAAMD

DE BERKT.

Bestaande in een zeer aanzienlijk HEERENHUIS geschikt voor Zomer- en Winterverblijf, met ZES BOUWHOEVEN, TWEE BOOMGAARDEN, beplant met exquise FRUITBOOMEN, groot 3 Bunders 30 Roeden 70 Ellen, opgaande DENNENBOSSCHEN, SCHAARBOSSCHEN, HOOI, ROEI- en TEELLANDEN, LANEN, DREVEN, beplant met 5656 EIKENBOOMEN 1105 fijne DENNENBOOMEN en 1120 KANADASCHENBOOMEN, en privatieve WILDRIJKE JAGT, te zamen groot 112 Bunders 83 Roeden 42 Ellen, alles staande en gelegen te *Heesch*, Provincie *Noord-Braband*, 20 minuten gaans van den grooten Weg van *Grave* op *'s Bosch* en 2½ uur van laatstgemelde Stad.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Notaris T. DE JONG *te Heesch, bij Oss, alwaar dagelijksch toegang biljetten en aanwijzing in loco te bekomen zijn.*

Brieven Franco.

*** *M. GOULMY*, Confiturier te *'s Bosch* maakt het geëerd publiek bekend dat zijn Magazijn ter gelegenheid van het St. Nikolaas feest, zijn voorzien zal weten in Bonbons, Surprises en allerhande nieuwigheden voor geschenken, men zal alle soorten van Gebakken voorhanden hebben ook Punsch à la Romaine, IJs, en andere Verversschingen, voorts een gezigt voorstellende, de vesting van Barcelona zeer naauwkeurig gevolgd.

Men zal den 5 December 50 Cts. per persoon voor een kaartje betalen hetwelk voor de gekochte goederen in betaling zal aangenomen worden. Dezelve is ook voorzien van Truffels, Terrines de foie Gras aux Truffes du Perigord.

*** Extra schoone MASTEN PLANTSOEN te Koop tot 30 Cts. de 100, bij *TOON VERHOEVEN* op het Vinkel te *Geffen*.

*** Den ondergeteekende biedt te KOOP aan; Eene party van 2000 voet droog

KERSEHOUT

van verscheidene dikten geschikt voor Stoelen.

J. HUTZEN Piano-Fortemaker.

Graanmarkt

's HERTOGENBOSCH,

van Maandag, Dingsdag en Woensdag,
den 27, 28 en 29 November 1843.

Evengelijk de laast voorgaande marktdagen was er veel Rogge aangebragt, zijnde voor de 1e kwaliteit vorige en voor de mindere soorten lagere prijzen besteed geworden.

Boekweit was bij matigen aanvoer ter naauwernood prijshoudend.

Haver was in de goede soorten zeer gezocht, doch deze niet voorhanden zijnde heeft de mindere kwaliteit vorige prijzen gerendeerd; de navolgende prijzen zijn besteed geworden, als:

ROGGE	*f* 4.05 à *f* 5.25.
BOEKWEIT	*f* 4.50 à *f* 5.00.
HAVER . . .	*f* 2.00 à *f* 2.15.

AAN DEN MEIJERIJSCHEN LANDMAN.

Behalve Rogge, Boekweit en Haver, welke als de voornaamste produkten die de landerijen in de Meijerij van 's Hertogenbosch opleveren kunnen beschouwd worden, en waarvan men dagelijks partijen ter markt ziet aangebragt worden, nog in die landstreek menigvuldige andere kulturen gewonnen, zoo als, Tarwe, Spelt, Garst, witte-, bruine-, Duive- en Paarde-Boonen, groene-, geele- en graauwe Erwten, Sloor-, Aveel-, Knol-, Zomer-, Lijn-, Hennep- en Klaver-Zaden, enz.

Niettegenstaande de Meijerijsche Landman wel genegen is met zijne hiervoor genoemde produkten van Rogge, Boekweit en Haver markwaarts te komen en daardoor goede prijzen bedingt, is het opmerkzaam dat hij niet meer genegen is, zijne overige landelijke voortbrengsels, als Tarwe, Spelt, Garst, Boonen, Erwten en Zaden, ter markt aan te brengen, te meer daar hij uit hoofde van de aanzienlijke konkurrentie in die artikelen ter dezer stede gelegenheid zal vinden, dezelve op eene voordeelige wijze te verkoopen, even gelijk zulks met zijne hoofdkulturen van Rogge, Boekweit en Haver plaats vindt.

Wel is waar zoude de kwantiteit dier overige artikelen te gering zijn, om daarmede dagelijks ter markt te komen, doch indien hij daartoe bij uitzondering en ALLEEN den Donderdag wilde te baat nemen, welke doorgaands als de voornaamste marktdag beschouwd wordt, zou de aanvoer van ieder landelijk produkt voor de behoefte voldoende kunnen geacht worden en kooper en verkooper zoude geregeld handel kunnen drijven in die artikelen, welke men thans door den Meijerijschen Landman aan de hoofdmarkt dezer provincie omtrent niet ziet aangevoerd.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Woensdag 29 November, 4 Ure.

Ned. w. schuld 2½ pCt. 50⅝. [illegible] Dito 5 pCt. [illegible] Sted. 4½ pCt. 93½. Dito 3½ pCt. Handelm. 132⅞. [illegible] 5 pCt. 99, 98⅞. Ard. 85 p. St. 21⅝. Dito Coupon 20⅞, 22. Dito 3 pCt. [illegible] Port. [illegible] Oude [illegible] pCt. [illegible] Dito [illegible] 99⅛. Metalliek. 108⅛. 6 pCt. Amsik. Dito Bank-act. [illegible] Mexik. 30⅛, ⅛. Peruan 14⅛.

Ter Drukk van D. A. A. DE ROOIJ, te 's *Bosch*